

Gemeente van Christus,

Wanneer de Mensenzoon komt in zijn glorie en alle engelen met hem dan zal hij gaan zitten op de troon van zijn glorie het is een poëtisch beeld .. de troon van zijn glorie ... Zo'n tekst moet je niet begrijpen, maar eigenlijk voor je zien.... als er iemand is die begrepen heeft, dat je deze woorden moet zien, dan is het wel de beeldhouwer van het timpaan van de pelgrimskerk van Vézelay.

Misschien bent u er wel eens geweest of heeft u er wel eens een foto van gezien. Boven de ingang van de kerk beitelde hij in steen de Mensenzoon op de troon van zijn glorie, majestueus, menselijk en ook richtinggevend. Er gebeurt wat met je als je ervoor staat, wie door deze poort naar binnengaat, leeft onder de troon van zijn glorie. En voor die troon, wordt een scheiding gemaakt, dat is overduidelijk, de schapen en bokken worden gescheiden. Er wordt een lijn getrokken. Rond deze troon gelden de regels van het humane leven, er wordt een lijn getrokken, een scheidslijn, er wordt uiteengelegd tussen goed en kwaad, tussen menselijk en onmenselijk. Tussen schapen en bokjes, zo vertelt het verhaal.

Nu kan deze notie van de komst van de Mensenzoon gemakkelijk verworden tot een angstaanjagend toekomstbeeld, het vellen van een laatste oordeel ... bangmakerij maar daarmee wordt voorbijgegaan aan het troostende ethisch appel dat van dit visioen uitgaat. Het visioen drukt het verlangen uit en zelfs de noodzaak van rechtvaardigheid, rechtvaardigheid in een wrede en cynische wereld. We kunnen niet naïef zijn ... de wereld lijkt soms wel op een doolhof, vol dodelijke impasses...als waarheid er eigenlijk niet toe doet als nuchtere feitelijkheid wordt betwijfeld, als wij leven in de schimmige wereld van manipulatie, framing, populistisch geschreeuw wat kun je dan verlangen naar uiteen leggen ... naar herkenbare en richting gevende woorden. En dat valt dan nog niet mee, want er is veel verwarring, er wordt bewust verwarring gesticht, vervreemding, waar zijn wij ergens in de geschiedenis? Is er ergens een verlossend woord? Een verlossende lach, die ons bevrijdt uit angst? Dan zullen alle volken voor hem worden samengebracht en hij zal ze van elkander scheiden, zoals een herder de schapen van de bokken scheidt. Te midden van de massa klinkt een onderscheidend verhaal. Er wordt uiteengelegd tussen goed en kwaad, tussen menselijk en onmenselijk. En dat hemelse visioen krijgt dan betekenis in het gewone leven in concrete daden, die zijn weggelegd voor iedereen.

Ter rechterzijde – zo wordt verteld – staan zij die gedaan hebben wat van hen verwacht mocht worden: want toen ik honger had heb je mij te eten gegeven, toen ik dorst hadmij te drinken gegeven, toen ik vreemdeling was... heb je mij gehuisvest, toen ik naakt was mij gekleed en toen ik ziek was heb je naar mij omgezien toen ik gevangen was heb je mij opgezocht. Deze opsomming vormt de basis van wat later - aangevuld met het begraven van de doden -, de zeven werken van barmhartigheid zijn gaan heten. Tegelijk sluipt er een oneigenlijk moralisme in dit verhaal. Want ja, had dat dan gezegd, als ik geweten had dat in de mensen die omkomen van de honger de Mensenzoon zich schuilhoudt, dan had ik er wat aan gedaan. Dat is de paradox van dit verhaal, misschien had Jezus dit verhaal maar niet moeten vertellen, misschien was het beter geweest om het geheim te bewaren, want nu we het weten wordt het schijnheilig. Ineens gaan we doen aan christelijke liefdadigheid.

Uit rabbijnse traditie is het verhaal bekend van een Spaanse jood Jacobi, hij besloot terug te keren naar Israël. Ieder sabbat ging hij naar de synagoge hij luisterde aandachtig, maar hij verstond er niets van want hij sprak Spaans. Maar op een dag ving hij toch wat woorden op. Eerst de eeuwige, daarna het woord brood. Vol vreugde rende hij naar huis en vertelde tegen zijn vrouw: de Eeuwige eet brood, bak het lekkerste brood dat je maar kunt. En zo gebeurde het. De volgende morgen ging hij naar de synagoge, hij wachtte even tot er niemand was en legde het vers gebakken brood in de Heilige Ark. Een uur later kwam de koster, de sjammes binnen met een stofdoek in zijn hand. Hij mopperde, ik doe dit werk graag maar al weken ben ik niet betaald, ik kan toch niet van de lucht leven. Als ik die verhalen moet geloven dan is de eeuwige een God van wonderen, maar ik merk er zo weinig van. Toen opende hij voorzichtig het deurtje van de ark daar lag zijn brood, vol vreugde nam hij het en dankte God met zijn hele hart. Jacobi kwam de volgende dag, het brood was weg, en nu

wist hij het zeker. Zo ging het door, elke dag weer, Jacobi bracht het brood met vreugde en dankbaarheid uit liefde tot God, en de koster en zijn gezin aten het, met vreugde en dankbaarheid aan God. Jaren gingen zo door, tot Jacobi op een dag betrapt werd door de rabbi. Het bedrog kwam uit, er was veel verdriet want waar ze zo stellig in geloofd hadden bleek niet waar te zijn. Totdat een stem klonk Jacobi breng je brood voortaan rechtstreeks bij de koster en heb er dan nog zoveel vreugde aan als dat je het voor de Eeuwige bracht en koster wees er net zo dankbaar voor als dat je het in de ark vond.

In de gelijkenis weten de mensen niet wat ze doen. Dat wat ze doen, doen ze vanuit een soort onbewuste impuls. Ze doen het niet ergens om. Ook de onrechtvaardigen zijn verbaasd. Wanneer hebben wij u hongerig gezien? Het zijn geen slechte mensen, ze zijn oprecht verbaasd, maar ontdekken – te laat – dat hun gebrek hun passiviteit, hun onverschilligheid is geweest. Het raakt aan een bekende uitspraak van Eli Wiesel: het tegengestelde van liefde is niet haat, maar onverschilligheid, het tegengestelde van vrede is niet oorlog, maar onverschilligheid.

In het Bijbels verhaal gaat het om menselijkheid, om incarnatie vleeswording, het vleesgeworden woord in Christus. Het gaat altijd, zo schrijft Bonhoeffer, om Diesseitigheid, om het concrete leven. Hij schrijft: Er is nauwelijks iets wat meer geluk brengt, dan iets te betekenen voor anderen. Het aantal is hier niet belangrijk maar de intensiteit. Tenslotte zijn de menselijke verhoudingen het belangrijkste in het leven. God zelf laat zich door ons dienen in het menselijke. Al het andere grenst aan overmoed. In de liturgie cirkelen wij rond de verwondering, dat in de mens die naast je staat, in die eindeloze stroom van mensen dat in elke hongerige en dorstige en ontheemde mens, het geheim van God aanwezig is. Het is de stille troostende boodschap van de gemeente van Christus, die zo afwezig is in de publieke ruimte, een door en door humane boodschap, de Mensenzoon heeft het kruis op zich genomen, omdat in Hem openbaar zou worden dat zijn minste broeders en zusters nog altijd worden geslachtofferd. Hij is met hen, hun verzwegen dood ingegaan. Als er een geringe sterft, sterft Christus met hem, Hij is zijn minste broeder. Of met een woord van Pascal Hij is in de doodsnood tot aan het einde der wereld.

Dat is een kwetsbaar en verborgen verhaal, maar ook een heel kostbaar verhaal. God heeft in Christus ook ons leven voor zijn rekening genomen. het is waken en bidden, een leven lang. dan zal de Mensenzoon gaan zitten op de troon van zijn glorie, wie hier naar binnengaat leeft onder de troon van de menselijkheid. daar gelden de regels van het humane leven, hier is ruimte om op te kunnen ademen. Hier geldt het woord van de profeet. Dit zegt de Heer: Ik zal zelf naar mijn schapen omzien en zelf voor ze zorgen. Ik zal ze weiden zoals het moet. Amen.